

ЗМІСТ

1. Загальна інформація про Надлісництво	3
2. Цілі ведення господарства	6
3. Характеристика лісових ресурсів	8
4. Екологічні цінності	11
5. Природоохоронні заходи	25
6. План господарських заходів (попередні).....	32
7. Моніторинг лісів	39
8. Соціальні аспекти	45

Результати оцінювання

План лісоуправління (заходів) по веденню лісового господарства передбачає висвітлення довгострокових цілей ведення лісового господарства, основа із яких - невиснажливе лісове господарювання із врахуванням соціальних, економічних та екологічних наслідків, тобто створення умов для розвитку діяльності надлісництва в рамках чинного законодавства.

Стратегічне планування проводиться під час складання 10-річних планів організації та розвитку лісового господарства лісовпорядною організацією ВО «Укрдержліспроект», а оперативне планування відбувається в рамках підготовки щорічних планів діяльності на основі 10- річного плану. Під час планування здійснюється: визначення та затвердження щорічної розрахункової лісосіки (максимально можливого обсягу заготівлі деревини в порядку рубок головного користування відповідно до принципів безперервного і постійного лісокористування).

Основні вимоги сьогодення - це ефективне господарювання, необхідність забезпечення сталого розвитку лісового господарства шляхом підвищення ефективності управління, багатоцільового використання лісових ресурсів, корисних властивостей лісу, соціальних гарантій працюючих та місцевого населення.

1. Загальна інформація про Надлісництво

Хустське надлісництво розташоване в центральній частині Закарпатської області на території Хустського адміністративного району. *Поштова адреса: вул. Січових Стрільців, 2; с. Довге, Хустський район, Закарпатська обл.; 90154, електронна адреса: khustske.ldg@e-forest.gov.ua*

Організаційна структура надлісництва

№ п/п	Найменування лісництв	Площа, га
1.	Лисичівське	8097
2.	Річанське	8030
3.	Довжанське	7444,1
4.	Білківське	7972,8
5.	Великодільське	8137
6.	Загатське	5252,2
7.	Нижньобистрівське	4768

8.	Березівське	5161,7
9.	Монастирецьке	4713,3
10.	Велятинське	4776
11.	Вишківське	5912
12.	Горінчівське	5101,8
13.	Драгівське	6823,2
14.	Хустське	5240
Загальна площа надлісництва		87429,1

Нинішнє лісовпорядкування проведено за I розрядом у відповідності з вимогами чинної лісовпорядної інструкції, рішеннями перших лісовпорядних нарад і технічних нарад за підсумками, загальна площа згідно базових лісовпорядкувань 2020-2021 рр. (ДП «Довжанське ЛМГ та ДП «Хустське ЛДГ») становила **87429,1 га**.

Організація території лісового фонду

Загальна площа земель лісового фонду станом на 01.01.2024 року	Площа земель, які вилучені у звітному періоді	Загальна площа земель лісового фонду станом на 01.01.2025	в т.ч. площа земель на яку отримано державні акти	Кількість	
				лісництв	Майстерських діляниць
87429,1	-	87429,1	64411,2925	14	15

Лісовпорядкування проведено за методом класів віку, який полягає в утворенні госпчастин, господарств, господарських секцій, які складаються з сукупності однорідних за складом і продуктивністю деревостанів, об'єднаних одним віком і способом рубки лісу. Первинною обліковою одиницею є таксаційний виділ, а первинною розрахунковою одиницею - господарська секція. Усі розрахунки

здійснені на основі підсумків розподілу площ і запасів насаджень господарських секцій за класами віку.

Під час проведення лісовпорядних робіт керувалися Лісовим кодексом України, Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища», іншими законодавчими та нормативно-правовими актами України, протоколом першої лісовпорядної наради.

Геодезичною (картографічною) основою для складання лісовпорядних планшетів стали правовстановлюючі документи на право постійного користування земельними ділянками.

Таксація лісового фонду здійснювати поєднанням окомірної таксації з вибірковою вимірювальною і переліковою таксацією, дані якої слугували основою для таксаційної характеристики виділу. Для коригування запасів насаджень на 1 га під час окомірної таксації, а також визначення відносних повнот під час вибіркової вимірювальної і перелікової таксації використовувалися таблиці «Сум площ перерізів та запасів деревостанів при повноті 1,0», поміщених в «Лісовому таксаційному довіднику» (Київ-2013), затвердженого Державним лісовим агентством України (протокол засідання НТР агентства від 27.12.2011).

Природно-кліматичні умови

Згідно лісового рослинного районування («Комплексне лісогосподарське районування України і Молдавії», під редакцією С.А.Генсірука, Київ, «Наукова думка», 1981) територія надлісництва відноситься до гірського карпатського лісогосподарського округу, лісової рослинної зони Українські Карпати.

Клімат району розташування Хустського надлісництва – перехідний від помірно-теплого західно-європейського до континентального східно-європейського. Досить суттєві місцеві зміни в кліматичні фактори вносять наявність і напрям хребтів і долин. Гірський рельєф місцевості обумовлює динаміку температур, розподіл кількості атмосферних опадів, швидкість вітрів.

Хустське надлісництво бере на себе добровільне довготермінове зобов'язання щодо дотримання принципів і критеріїв FSC®.

Відповідальним за процес лісової сертифікації по Хустському надлісництву призначається помічник начальника надлісництва - Липчей С.І.

Хустське надлісництво підтверджує прихильність і дотримання вимог принципів і критеріїв FSC і зобов'язується:

1. Застосовувати на практиці принципи і критерії FSC зі сталого ведення лісового господарства.
2. Використовувати всі види лісових ресурсів на принципах сталого розвитку.
3. Вирішувати соціальні питання ведення лісового господарства, підтримувати соціальний і економічний розвиток місцевого населення.
4. Консультуватися у усіма зацікавленими сторонами з питань планування та ведення лісового господарства на принципах сталого розвитку.
5. Відстежувати стан довкілля і постійно вдосконалювати лісогосподарське виробництво, робити його екологічно безпечним.
6. Вживати профілактичних дій із пом'якшення негативних впливів лісогосподарського виробництва на навколишнє середовище.
7. Гарантувати, що всі лісові робітники, чия професійна діяльність суттєво впливає на навколишнє середовище, будуть відповідними чином навчені практичним діям з виконання цих зобов'язань.

2. Цілі ведення лісового господарства

Основні цілі і задачі ведення лісового господарства наступні:

- прозоре використання, лісових ресурсів у відповідності до їх цільового призначення;
- використання лісових ресурсів повинно базуватись на принципах не виснажливості та безперервності і проводитись в обсягах, які не перевищують щорічного приросту деревини;
- ефективне використання лісових ресурсів на ринкових засадах;
- удосконалення економічно-фінансового стану надлісництва;
- забезпечення прибутковості ведення лісового господарства;
- нарощування ресурсного і екологічного потенціалу лісу;
- розроблення системи заходів щодо розширеного відтворення лісових ресурсів з орієнтацією на багатоцільове використання лісів;

- вирішення лісівничо-екологічних проблем в зоні діяльності надлісництва;
- оптимізація структури надлісництва, збільшення лісистості території до науково обґрунтованого оптимального рівня;
- розробка та проведення комплексу заходів щодо охорони та захисту лісових ресурсів, які би унеможливили або сприяли зменшенню фактів незаконного вирубування деревини;
- розширення природно-заповідного фонду для збереження типових та унікальних природних комплексів та об'єктів рослинного і тваринного світу;
- здійснення системи заходів щодо сприяння розвитку підприємницької діяльності підприємницьких структур;
- впровадження сучасних організаційних форм господарювання, сприяння покращенню економічних показників діяльності надлісництва;
- зростання зайнятості, посилення соціальної захищеності та збільшення добробуту працівників надлісництва;
- сприяння вирішенню соціальних, екологічних і економічних проблем місцевих громад;
- забезпечення широкого висвітлення лісгосподарських заходів у засобах масової інформації, співпраця з науковими, екологічними та громадськими організаціями у формування лісової політики.

Рівень досягнення поставлених цілей і задач буде оцінюватись через кількісні результати. У даному випадку мова буде йти про очікувані економічні, соціальні та екологічні результати. Зрозуміло, що оцінка цих результатів не може претендувати на виняткову точність, але вона необхідна з погляду перспектив розвитку лісового господарства надлісництва.

3. Характеристика лісових ресурсів

Поділ лісів на категорії

Категорія лісів	Площа разом		Площа Довжанське ЛМГ		Площа Хустське ЛДГ	
	га	%	га	%	га	%
Ліси природоохоронного,	10119,6662	11,6	7696,6	17,1	2423,0662	5,7

наукового, історико-культурного призначення (під категорії)						
Національні природні парки	6859,4		4802,4		2057	
Пам'ятки природи	292,6		17,2		275,4	
Заказники	2967,6662		2877,0		90,6662	
Рекреаційно-оздоровчі ліси (під категорії)	12355,2	14,1	1889,7	4,2	10465,5	24,6
Ліси у межах населених пунктів	2669,3		13		2656,3	
Ліси 1 і 2 зон округів сан ох територій	874,1				874,1	
Лісопаркова частина лісів зелених зон	639,8		172,8		467	
Лісогосподарська частина лісів зелених зон	7051		1602,4		5448,6	
Рекреаційно - оздоровчі поза межами зелених зон	1121		101,5		1019,5	
Захисні ліси(під категорії)	15953,6338	18,2	8652,7	19,3	7300,9338	17,2
Ліси протиерозійні	7432,8		2126,2		5306,6	
Ліси уздовж смуг відведення автомобільних доріг	150,6		90,7		59,9	
Інші захисні	2720,5		2720,5			
Ліси уздовж річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів	5649,7338		3715,3		1934,4338	
Експлуатаційні ліси	49000,6	56,0	26694,1	59,4	22306,5	52,5
Всього по надлісництву	87429,1		44933,1	100	42496	

Господарські частини, господарства та господарські секції

Виходячи з приведенного у відповідність до Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок (2007) поділу лісів державного підприємства на категорії, їх функціонального значення, встановленого в них

режиму ведення лісового господарства і лісокористування на наступний ревізійний період, утворені такі господарські частини:

Ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення:

- ліси природоохоронного призначення з особливим режимом користування на рівнині;
- ліси природоохоронного призначення з обмеженим режимом користування на рівнині.

Рекреаційно-оздоровчі ліси:

- рекреаційно-оздоровчі ліси з особливим режимом користування на рівнині;
- рекреаційно-оздоровчі ліси з обмеженим режимом користування на рівнині;

Захисні ліси:

- захисні ліси з обмеженим режимом користування на рівнині.

Експлуатаційні ліси:

- експлуатаційні ліси на рівнині.

До лісів природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення з обмеженим режимом користування віднесені: заказники.

До лісів природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення з особливим режимом користування віднесені: пам'ятки природи, ліси, що мають наукове або історичне значення, включаючи генетичні резервати.

До рекреаційно-оздоровчих лісів з особливим режимом користування віднесені: ліси в межах міст, селищ та населених пунктів, ліси 1 та 2 зон округів санітарної охорони лікувально-оздоровчих територій і курортів, рекреаційно-оздоровчі ліси поза межами лісів зелених зон.

До рекреаційно-оздоровчих лісів з обмеженим режимом користування віднесена лісогосподарська частина лісів зеленої зони.

До захисних лісів з обмеженим режимом користування віднесені: лісові ділянки (смуги лісів), які прилягають до смуг відведення залізниць, автомобільних доріг державного значення, лісові ділянки (смуги лісів) уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів.

При організації господарств і господарських секцій лісовпорядкування виходило з породного складу насаджень, їхньої продуктивності та інших особливостей, що зумовлюють застосування різних нормативів і систем господарських заходів, а також цілей ведення лісового господарства, визначених Основними положеннями організації та розвитку лісового господарства області.

Стан та динаміка земель лісогосподарського призначення

Основні показники лісового фонду в нижченаведених таблицях сформовані в цілому по надлісництву. Стан лісового фонду в межах категорій лісів, господарських частин, панівних порід і господарських секцій приведено в окремих книгах проектів організації та розвитку лісового господарства (ДП «Довжанського ЛМГ» та ДП «Хустського ЛДГ»).

Лісові ділянки в практичній діяльності використовуються ефективно. Про це свідчить збільшення питомої ваги лісових ділянок та поліпшення середніх таксаційних показників.

Основні показники лісового фонду

(за матеріалами останнього базового лісовпорядкування)

Показники		Одиниці	Хустське ЛДГ	Довжанське ЛМГ	Разом
		виміру			
Загальна площа земель лісового фонду		га	42496	44933,1	87429,1
Вкриті лісовою рослинністю землі		га	40215,7	42960,3	83176
Загальний запас деревостанів		тис. м³	12916,96	14672,74	27589,7
	В т.ч. запас за природним складом				
	Хвойні насадження	тис.	404,6	187,94	592,54
		м³			
	Твердолистяні	тис.	12405,78	13855,11	26260,89
	насадження	м³			
	М'яколистяні	тис.	101,62	629,69	731,31
	насадження	м³			
	В т.ч. площа і запас за віковою структурою				
	Молодняки	га	5021,1	4667,3	9688,4
	Середньовікові	га	20799,9	27888,8	48688,7
	насадження				
	Пристигаючі	га	6084,6	3917,8	10002,4
	насадження				
	Стиглі та перестійні насадження	га	8310,1	6486,4	14796,5

Середній запас на 1 га вкритих лісовою рослинністю земель	м ³	321	341	316
Площа природно- заповідного фонду	га	2423,0662	7697,57	10120,64

Діагностична характеристика типів лісу викладена в Основних положеннях організації і розвитку лісового господарства Закарпатської області.

Існуючий розподіл деревних порід за групами віку відрізняється від оптимального і зумовлений фактичним станом насаджень.

Основними причинами зміни площі вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок і загальних запасів є:

- господарська діяльність філії;
- заліснення непокритих лісовою рослинністю лісових ділянок відповідно до типів лісових рослинних умов;
- природній приріст насаджень;
- переведення не зімкнутих лісових культур і природного поновлення у вкриті лісовою рослинністю площі;
- вітровал.

Основними причинами зміни площі і запасу стиглих насаджень є зміна вікової структури насаджень, господарська діяльність філії, при ведення у відповідність категорії лісів згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 16 травня 2007 року №733 «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок».

4. Екологічні цінності

Лісові ділянки перспективні щодо виявлення і збереження видів флори та рослинних угруповань (об'єкти ПЗФ, ділянки, де планується проведення лісогосподарських робіт, пристигаючі, стиглі і перестійні насадження, екотонні ділянки та узлісся, вітровальні і буреломні ділянки, невеликі вирубки, галявини, рідколісся, приурочені горбистого рельєфу, схилів, а також сусідство лук, лісових культур, боліт та водойм тощо) необхідно попередньо визначати шляхом аналізу великомасштабних карт, планів лісонасаджень та опитування місцевих краєзнавців, вчителів, працівників лісового господарства. На основі аналізу цих даних на території лісових кварталів необхідно закласти рекогносцирувальні маршрути довжиною 3-5 км, які слід прокладати вздовж лінійних елементів ландшафту:

квартальних просік, лісових доріг, стежок, узлісь з радіальним обстеженням навколишніх ділянок.

Під час моніторингових обстежень слід застосовувати такі методики досліджень: маршрутні і точкові обліки видів флори та рослинних угруповань; облік їх чисельності на основі щорічних матеріалів по зміні стану лісового фонду, зібраних державною лісовпорядною організацією, матеріалами польових обстежень збір інформації про факти реєстрацій рідкісних видів рослин на території господарства від працівників лісової охорони.

Особливу увагу слід приділяти територіям існуючих і проєктованих об'єктів ПЗФ, ділянок зі стиглими і перестійними насадженнями, екотонним і заболоченим ділянкам.

Для проведення окремих етапів моніторингових досліджень слід залучати спеціалістів-ботаніків науково-дослідних установ, вищих навчальних закладів, об'єктів ПЗФ, представників громадських організацій.

Для ефективного виявлення рідкісних представників видів груп флори необхідно проводити обстеження ділянок у різні сезони року під час вегетаційного періоду.

Під час проведення моніторингових ботанічних досліджень слід застосовувати найефективніші методики виявлення рідкісних видів флори та рослинних угруповань. Це підвищить ефективність проведення блоку спеціальних ботанічних досліджень на ділянках ОЦЗ.

Особливу увагу під час проведення моніторингових ботанічних досліджень слід приділяти ключовим місцям концентрації рідкісних видів флори та рослинних угруповань, такі місця можуть ставати осередками збереження біологічного різноманіття з певною циклічністю, пов'язаною як з природними сезонними циклами, так і з життєвими циклами видів флори (за: Посібник «Особливо цінні для збереження ліси: визначення та господарювання. Практичний посібник для України»).

Під час проведення моніторингових досліджень слід враховувати охоронний статус видів флори за списками: Червона книга України (категорії прийняті у виданні 1994 р.); МСОП – Червоного списку IUCN; ЄЧС – Європейського Червоного списку (European Red List, 1991, категорії наведені в Червоній книзі України (1994)); II-го або III-го Додатків Конвенції (Бернської) про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування у Європі (1979); CITES I, II – видів, включених до I-го або II-го Додатків Конвенції (Вашингтонської) про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, які перебувають під загрозою зникнення (1973); видів, включених до I-го або II-го Додатків Конвенції (Боннської) про збереження мігруючих видів диких тварин; регіональних червоних списків.

Лісові ділянки перспективні щодо виявлення і збереження помешкань рідкісних видів тварин (об'єкти ПЗФ, ділянки, де планується проведення лісогосподарських робіт, пристигаючі, стиглі і перестійні насадження, перехідну зону між двома різними екосистемами (екотон) та узлісся, вітровальні і буреломні ділянки, невеликі вирубки, галявини, рідколісся, приурочені горбистого рельєфу, схилів, а також сусідство лук, лісових культур, боліт та водойм тощо) необхідно попередньо визначати шляхом аналізу великомасштабних карт, планів лісонасаджень та опитування місцевих мисливців, краєзнавців, вчителів, працівників лісового господарства. На основі аналізу цих даних на території лісових кварталів необхідно закласти рекогносцирувальні маршрути довжиною 3-5 км, які слід прокладати вздовж лінійних елементів ландшафту: квартальних просік, лісових доріг, стежок, узлісь з радіальним обстеженням навколишніх ділянок.

Під час моніторингових обстежень слід застосовувати такі методики досліджень: маршрутні і точкові обліки хребетних тварин; обліки чисельності тварин по відбитках на снігу; обліки чисельності дрібних ссавців методом пастко-лінійний; реєстрація і огляд слідів життєдіяльності, сховищ, гнізд, дупел, нір, хаток; збір пелеток (погадок) птахів; обліки птахів під час міграцій і кочівель; реєстрація і збір безхребетних тварин; збір інформації про факти реєстрацій і помешкання рідкісних видів тварин на території господарства від працівників лісової охорони.

Особливу увагу слід приділяти територіям існуючих і проєктованих об'єктів ПЗФ, ділянок зі стиглими і перестійними насадженнями, перехідним зонам між двома різними екосистемами (екотон), заболоченим ділянкам.

Для проведення окремих етапів моніторингових досліджень слід залучати спеціалістів-зоологів науково-дослідних установ, вищих навчальних закладів, об'єктів ПЗФ, представників громадських організацій.

Для ефективного виявлення рідкісних представників різних груп хребетних необхідно проводити обстеження ділянок у різні сезони року (наприклад: зимовий період – хижі ссавці, парнокопитні тварини, зимові стації тетерукових; весняний період (квітень-травень) – птахи на гніздуванні, місця концентрацій земноводних; літній період - безхребетні, плазуни, кажани; ранньоосінній період – передміграційні скупчення птахів, тощо).

Під час проведення моніторингових зоологічних досліджень слід застосовувати найефективніші методики виявлення рідкісних видів тварин та місць їх концентрацій. Це підвищить ефективність проведення блоку спеціальних зоологічних досліджень на ділянках ОЦЗ. Приклад: *дистанційне визначення (візуально, за звуками, за ультразвуковими сигналами), нетривале відновлення (живоловними пастками, сітками, сачком); реєстрація тварин у водоймах і на берегах; реєстрація за слідами життєдіяльності (відбитки лап, екскременти, погризи, кормові рештки); пошук сховищ та гнізд; ведення обліків у нічний, сутінковий або денний час тощо.*

Особливу увагу під час проведення моніторингових зоологічних досліджень слід приділяти ключовим помешканням з місцями сезонної концентрації тварин – їх скупчень, які пов'язані з міграціями, проходженням окремих фаз розвитку або репродукції (місця гону, токування, парування, гніздування). У кожній із груп тварин можуть бути свої особливості їх розподілу у просторі й часі, проте загалом кожна з великих систематичних груп (напр., комахи, птахи, кажани) має відмінні і доволі специфічні місця сезонної концентрації. Проте існують певні загальні закономірності, пов'язані з репродукцією і міграціями, коли тварини виявляються найбільш вразливими. Тобто, такі місця можуть ставати осередками збереження

біологічного різноманіття з певною циклічністю, пов'язаною як з природними сезонними циклами, так і з життєвими циклами тварин (за: Посібник «Особливо цінні для збереження ліси: визначення та господарювання. Практичний посібник для України»).

Прикладами ключових сезонних місць концентрації тварин можуть бути місця концентрації птахів на шляхах їхніх міграцій, місця існування материнських колоній кажанів, місця зимівлі ссавців, місця розмноження та зимівлі плазунів і амфібій, місця нересту риб, місця виплоду рідкісних видів комах тощо, місця розмноження парнокопитних тварин, міграційні коридори хижих тварин, місця токування рідкісних птахів. При визначенні ключових сезонних місць концентрації тварин необхідно спиратися на перелік раритетних видів, наведений у відповідних Додатках 6,7 Посібника.

Під час проведення моніторингових досліджень слід враховувати охоронний статус видів тварин за списками: Червона книга України (категорії прийняті у виданні 1994 р.); МСОП – Червоного списку IUCN; ЄЧС – Європейського Червоного списку (European Red List, 1991, категорії наведені в Червоній книзі України (1994)); II-го або III-го Додатків Конвенції (Бернської) про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування у Європі (1979); CITES I, II – видів, включених до I-го або II-го Додатків Конвенції (Вашингтонської) про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, які перебувають під загрозою зникнення (1973); видів, включених до I-го або II-го Додатків Конвенції (Боннської) про збереження мігруючих видів диких тварин; регіональних червоних списків.

На території лісових насаджень надлісництва виявлені рідкісні і зникаючі види фауни і флори, які охороняються згідно законодавства і висновку з оцінки впливу на довкілля у межах місць їх поширення. Також виділені охоронні зони місць поширення вказаних нижче видів флори і фауни.

Актуальний список рідкісних видів флори та фауни, виявлених на території Хустського надлісництва

№ п/п	Назва виду українською мовою	Назва виду латинською мовою	Місцезнаходження (лісництво)	Місцезнаходження (квартал)	Місцезнаходження (виділ)
	2	3	4	5	6
1	Кіт лісовий	Felis silvestris Schreber	Березівське	2	16
2			Березівське	2	19
3			Березівське	42	25
4			Березівське	42	1
5	Саламандра плямиста	Salamandra Salamandra	Березівське	31	11
6			Березівське	34	40
7			Березівське	13	16
8			Березівське	42	3
9			Березівське	2	8
0	полоз лісовий ескулапів	zamenis longissimus	Березівське	21	8
1	мідянка звичайна	coronella austriaca Laurenti	Березівське	20	7
2			Березівське	4	2
3			Березівське	8	25
4	Ящірка зелена	Lacerta viridis	Березівське	13	19
5			Березівське	38	44
6			Березівське	7	9
7	Підсніжник білосніжний	Galanthus nivalis	Березівське	3	27
8			Березівське	11	5
9			Березівське	22	25
0	Білоцвіт весняний	Leucojum vernum L	Березівське	32	6
1			Березівське	27	7
2			Березівське	15	26

3	шафран гейфелів	Crocus Heuffelianus Herb	Березівське	33	21
4			Березівське	37	6
5	Кіт лісовий	Felis silvestris	Велятинське	6	2
6	Саламандра плямиста	Salamandra salamandra	Велятинське	17	7
7			Велятинське	19	3
8			Велятинське	23	1
9			Велятинське	12	15
0	Шафран Гейфелів	Crocus heuffelianus Herb	Велятинське	21	6
1			Велятинське	22	8
2	Підсніжник білосніжний	galanthus nivalis	Велятинське	4	2
3			Велятинське	4	5
4			Велятинське	3	26
5	Мідянка звичайна	Coronella austriaca Laurenti	Велятинське	7	4
6	Полоз лісовий	Zamenis longissimus	Велятинське	7	4
7	Ящірка зелена	Lacerta viridis	Велятинське	24	9
8			Велятинське	12	36
9	білоцвіт веняний	Leucojum vernum	Велятинське	4	2
0			Велятинське	4	5
1			Велятинське	3	12
2			Велятинське	3	11
3			Горінчівське	32	1
4			Горінчівське	27	9
5			Горінчівське	26	13
6			Горінчівське	18	12
7			Горінчівське	39	16
8	Підсніжник Білосніжний	Gialanthus Nivalis	Горінчівське	33	6

9			Горінчівське	39	6
0			Горінчівське	32	9
1			Горінчівське	28	11
2			Горінчівське	20	7
3			Горінчівське	21	8
4	Шафран Гейфелів	<i>Crocus Heuffelianus Herb</i>	Горінчівське	41	19
5			Горінчівське	41	1
6			Горінчівське	40	1
7			Горінчівське	21	8
8			Горінчівське	36	2
9			Горінчівське	40	21
0	Ящірка Зелена	<i>Lacerta Viridis</i>	Горінчівське	36	5
1			Горінчівське	41	1
2			Горінчівське	32	9
3	Саламандра Плямиста	<i>Salamandra Salamandra</i>	Горінчівське	34	13
4			Горінчівське	28	5
5			Горінчівське	12	6
6			Горінчівське	26	20
7	Полоз Лісовий	<i>Zamenis Longissimus</i>	Горінчівське	26	1,2,3,4,5
8			Горінчівське	26	10
9			Горінчівське	28	9
0			Горінчівське	21	9
1			Горінчівське	38	14
2			Горінчівське	28	4
3	Мідянка Звичайна	<i>Coronella Austriaca Laurenti</i>	Горінчівське	36	12
4			Горінчівське	38	23

5			Горінчівське	37	5
6			Горінчівське	15	8
7	Білоцвіт Весняний	<i>Leucojum vernum</i>	Хустське	27	12,13
8	Підсніжник Білосніжний	<i>Galanthus nivalis</i>	Хустське	40	10
9	Шафран Гейфелів	<i>Crocus heufftianus</i>	Хустське	40	15
0	Кіт лісовий	<i>Felis silvestris</i>	Хустське	7	1
1	Полоз лісовий	<i>Zamenis Longissimus</i>	Хустське	15	7
2	Мідянка Звичайна	<i>Coronella austriaca</i>	Хустське	40	7
3	Саламандра плямиста	<i>Salamandra salamandra</i>	Хустське	14	2,3
4	Ящірка Зелена	<i>Lacerta viridis</i>	Хустське	39	14
5	Саламандра плямиста	<i>Salamandra salamandra</i>	Драгівське	19	21
6			Драгівське	13	5
7			Драгівське	6	18
8	Кіт лісовий	<i>Felis sylvestris</i>	Драгівське	38	7
9			Драгівське	3	11
0	Жаба прудка	<i>Rana dalmatina</i>	Драгівське	15	19
1	Мідянка звичайна	<i>Coronella austriaca</i>	Драгівське	12	18
2			Драгівське	30	22
3	Тритон карпатський	<i>Lissotriton montandoni</i>	Драгівське	8	16
4			Драгівське	22	8
5	Жук-олень	<i>Lucanus cervus</i>	Драгівське	3	14
6			Драгівське	24	6
7	Ящірка зелена	<i>Lacerta viridis</i>	Драгівське	24	15
8			Драгівське	30	8
9	Дзвоники карпатські	<i>Campanula carpatica</i>	Драгівське	18	6;42
00	Шафран Гейфелів	<i>Crocus heuffelianus</i>	Драгівське	15	18

01			Драгівське	1	29
02			Драгівське	6	32
03			Драгівське	30	6
04	Беладонна звичайна	<i>Atropa belladonna</i>	Драгівське	39	14
05			Драгівське	5	16
06	Білоцвіт весняний	<i>Leucojum vernum</i>	Драгівське	26	33;34
07			Драгівське	17	11
08	Підсніжник білосніжний	<i>Galanthus nivalis</i>	Драгівське	44	19
09			Драгівське	41	18
10			Драгівське	12	11
11	Лілія лісова	<i>Lilium martagon</i>	Драгівське	32	3
12			Драгівське	8	7
13			Драгівське	22	15
14	Білоцвіт весняний	<i>Leucojum vernum</i> L	Монастирецьке	20 12 16	24 2 9
15	Підсніжник білосніжний	<i>Galanthus nivalis</i>	Монастирецьке	9 14	1 11
16	Жук-олень	<i>Lucanus cervus</i>	Монастирецьке	37	13
17	Полоз лісовий	<i>Zamenis longissimus</i>	Монастирецьке	16 33	2 11
18	Ведмідь бурий	<i>Ursus arctos</i>	Нижньобистрівське	1	6
19	Рись	<i>Lynx</i>	Нижньобистрівське	35	18
20	Кіт лісовий	<i>Felis silvestris</i>	Нижньобистрівське	45	10
21	Саламандра	<i>Salamandra</i>	Нижньобистрівське	27	27
22	Куниця лісова	<i>Martes martes</i>	Нижньобистрівське	22	3
23	Пугач	<i>Bubo bubo</i>	Нижньобистрівське	17	6
24	Дзвоники карпатські	<i>Campanula carpatica</i>	Нижньобистрівське	40	12
25	Білоцвіт весняний	<i>Leucojum vernum</i>	Нижньобистрівське	5	8

26	Підсніжник	<i>Galanthus</i>	Нижньобистрівське	27	30
27	Підсніжник білосніжний	<i>galanthus nivalis</i>	Вишківське	13	2
28			Вишківське	6	12
29			Вишківське	6	8
30	білоцвіт весняний	<i>Leucojum vernalis</i>	Вишківське	12	10
31			Вишківське	6	12
32			Вишківське	24	24
33	Кіт лісовий	<i>Felis silvestris</i>	Вишківське	22	17
34	Полон лісовий	<i>Zamenis longissima</i>	Вишківське	13	2
35			Вишківське	24	10
36			Вишківське	30	29
37	Мідянка звичайна	<i>Coronella austriaca Laurenti</i>	Вишківське	13	2
38			Вишківське	22	18
39	Білоцвіт весняний	<i>Leucojum vernalis</i>	Білівське	14,9	19,14
40					
41			Великодільське	14;26-28	
42			Лисичівське	9, 1Л, 6Л, 9Л	36
43			Річанське	21;25	
44			Загатське	16	17,6,5
45	Шафран Гейфелів	<i>Crocus heuffalianus</i>	Довжанське	16	25,24,17
46			Річанське	21-27	
47			Загатське	16,11,22	17,3,11
48	Підсніжник білосніжний	<i>Galanthus nivalis</i>	Довжанське	20	14
49			Білівське	2;3;5;6;8;11;14	6;23;32;38;37;38;3 6;15;31;32;50
50			Лисичівське	21,1Л,6Л,9Л	72
51			Річанське	16	15

52			Загатське	20	9
53	Саламандра плямиста	Salamandra salamandra	Довжанське	16,19,12	
54			Білківське	4;3;5;6;8;9;11;14; ;16	9,25,21,6,16,18,32, 18,28,9,21,9,38,31
55			Великодільське	14;26-28;2;3;7- 9;16	
56			Лисичівське	1;2;16;30	
57			Річанське	1,2,21,27,31	
58			Загатське	105,8,19	1,15,2
59			Довжанське	12,11,7	
60	Полоз лісовий	Elaphe lonngissimra	Білківське	5,7,9,10,11,14,4, 15,17	41,8,8,7,18,55,5,2,1
61					
62					
63					
64					
65					
66					
67					
68					
69					
70			Великодільське	2;3;7-9;16;19-25.	
71			Лисичівське	24	
72			Загатське	15,19,13,12	30,22,13,24
73	Рись звичайний	Lynx lynx	Довжанське	20,21,22	
74			Лисичівське	3,8	
75			Річанське	16,23	
76	Кіт лісовий	Felix silvestris	Довжанське	16,19	
77					

78			Білківське	6,8	19,36
79			Великодільське	1,4	
80			Лисичівське	3,8	
81			Річанське	16-19	
82			Загатське	10,6	5,5
83	Жаба прудка	<i>Rana dalmatina</i>			
84					
85					
86			Білківське	4,3,5,7,8,9,12,17	5,21,33,6,9,23,35,9
87					
88					
89					
90			Великодільське	2;3;7-9;16	
91			Загатське	13	10
92			Лисичівське	15;30	
93			Довжанське	16	5,19
94	Тритон карпатський	<i>Lissotriton montandoni</i>	Лисичівське	9,12	
95					
96			Загатське	9	4
97	Сова довгохвоста	<i>Strix uralensis</i>	Білківське	2,5	23,38
98			Великодільське	2,3,7-9,16	
99	Мідянка звичайна	<i>Coronella austriaca</i>	Великодільське	1,4	
00			Білківське	3,5,10,14,17	6,22,4,3,4
01			Довжанське	11,12	
02	Зозулинець чоловічий	<i>Orchis mascula</i>	Загатське	15	17
03	Беладонна звичайна	<i>Atropa belladonna</i>	Білківське	4	36

04			Білківське	3	14
05			Білківське	14	56
06			Білківське	12	8
07			Великодільське	15	
08			Лисичівське	22-24	
09			Довжанське	11.19.20	
10			Загатське	10	22
11			Загатське	18	5
12	Будяк пагорбовий	Carduus collinus	Великодільське	30	
13	Харіус європейський	Thymallus thymallus	Великодільське	16,8	
14			Річанське	25-33	
15	Дятел білосніжний	Dendrocopos leucotos	Довжанське	16,14,15,19,20	
16			Річанське	38	
17			Білківське	1	2
18	Жук-олень	Lucanus cervus	Лисичівське	8	
19			Довжанське	16,11,12	
20			Загатське	12	10
21			Великодільське	13	16
22			Річанське	21-38	
23	Вусач альпійський	Rosalia alpina	Лисичівське	2,3	
24	Видра річкова	Lutra lutra	Лисичівське	22	
25			Річанське	22,2	
26	Голуб-синяк	Columba oenas	Лисичівське	24	
27			Довжанське	16,20,21	
28			Білківське	1	2
29			Білківське	5	38

30	Волошка карпатська	<i>Centaurea jacea</i>	Лисичівське	28	27
31	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum</i>	Лисичівське	25	3
32	Вусач великий дубовий	<i>Cerambyx cerdo</i>	Довжанське	16	
33	Кажан	<i>Miniopterus schreibersii</i>	Річанське	38	
34	Мінога українська	<i>Eudontomyzon mariae</i>	Річанське	22-23	
35	Жовна зелена	<i>Picus viridis</i>	Річанське	38	
36	Підорлик малий	<i>Clanga pomarina</i>	Загатське	1,2,3,27,10	
37	Берека європейська	<i>Sorbus torminalis</i>	Загатське	12,13,8	
38	Собачий зуб	<i>Erythronium dens-canis</i>	Загатське	11	2
39	Лелека чорний	<i>Ciconia nigra</i>	Загатське	8	21
40			Білівське	1	7,9
41	Форель струмкова	<i>Salmo trutta</i>	Річанське	25-30,33	
42			Довжанське	1	6,14
43	Квіткухвісник арчера	<i>Clathrus archeri</i>	Довжанське	28	

Охорона видів рослин і тварин занесених до списку, на державному рівні забезпечується шляхом заходів:

- установка особливого правового статусу, заборона або обмеження їх використання,
- врахування вимог щодо їх охорони під час розробки нормативних актів місцевого рівня,
- системна робота щодо виявлення місць їх зростання, проведення постійного спостереження за станом популяцій, пріоритетного створення на територіях, де вони зростають системи заповідних та інших об'єктів, що особливо охороняються,
- урахування спеціальних вимог щодо охорони під час розміщення продуктивних сил, ведення господарської діяльності, вирішенні питань відведення земельних ділянок, розробки проектної та проектно-планувальної документації, екологічної експертизи.

5. Природоохоронні заходи

Заходи із збереження рідкісних видів та тих, що перебувають під загрозою проводяться у відповідності до :

- охоронних зобов'язань по ПЗФ;
- наказу «Про оцінювання та реєстрацію в межах лісового фонду підприємства наявності особливих цінностей для збереження (ОЦЗ) та їхнього стану»;
- наказ «Про виявлення рідкісних видів, їх охорону і моніторинг по Хустському надлісництву;
- програма навчання з працівникам державної лісової охорони Хустського надлісництва щодо виявлення, охорони та моніторингу рідкісних, зникаючих та занесених до Червоної книги України видів флори та фауни на території лісового фонду надлісництва;
- наказ «Про особливості відведення лісосік та дотримання вимог лісової сертифікації за схемою FSC при проведенні рубок».

В межах площ ОЦЗТ обмежене господарювання згідно законодавства.

Обов'язковим є проведення обстеження земельних лісових ділянок при відводах і таксації лісосік головного користування та рубок поліпшення якісного складу лісів.

При виявленні, виділяються ключові біотопи і об'єкти біологічного різноманіття, згідно переліку ключових біотопів та об'єктів біологічного різноманіття та їх опису. Проведення картування місць зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності.

При лісозаготівлях враховуються календарні строки проведення заходів (режиму тиші) та безпечних для довкілля технологічних процесів, режиму охорони.

Контроль лісництв за дотриманням працівниками під час виконання лісогосподарських заходів, природоохоронних вимог. Проведення рейдів лісовою охороною.

Проводиться інформування громадськості та зацікавлених сторін про наявність рідкісних видів та видів, що перебувають під загрозою, та оселищ, встановлених режимів охорони.

Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення і рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин.

Водних об'єктів і узбережних зон.

- Утримування площадки для миття техніки в належному стані.
- Забезпечення наявності достатньої кількості абсорбентів для видалення проливів нафтопродуктів в разі їх утворення.
- Напрямок трелювання, проведення борозен під час підготовки ґрунту чи створенні мін смуг, розміщується вздовж схилів.
- Дотримання режиму охорони при плануванні рубок (рубки головного користування заборонені).

Ландшафтної сполученості, включно із екологічними коридорами.

У надлісництві елемент ландшафтної сполученості представлений частиною Смарагдової мережі України.

Назва лісництва	Перелік кварталів	Площа, га	Коротка характеристика території
Лисичівське	кв.3	1,2	Polonyna Borhava UA 0000263
Довжанське	кв.4 кв.8	16,8 2,8	UA 0000041 Zacharovanyi Krai National Nature Park
Разом:		19,6	
Білківське	кв.1 кв.2 кв.4	7,4 0,2 4,0	_*_
Разом:		11,6	
Великодільське	кв.43 кв.44	76,0 103,5	_*_

	кв.45	55,0	
	кв.47	17,7	
	кв.52	0,9	
	кв.55	0,7	
	кв.13	1,7	
Разом:		255,5	
Загатське	кв.28	154,3	_*_
Усього:		442,2	

Репрезентативні ділянки.

Відповідно встановленого режиму охорони, заплановано тільки різні види моніторингу.

Особливих цінностей для збереження.

Основними господарськими заходами, що заплановані в ОЦЗ є:

- Рубки догляду.
- Вибіркові санітарні рубки.
- Протипожежні заходи.

Особливостями проведення лісогосподарських заходів в ОЦЗ є:

- Під час проведення рубок догляду зберігається природне поновлення цінних видів, особливо коли йому загрожує небезпека витіснення іншими видами.
- Методи та способи проведення рубок догляду мають забезпечувати мінімальне порушення лісового середовища й дерев, що залишаються, тому інтенсивність рубок догляду за лісом знижено.

План виявлення і взяття під охорону особливих цінностей для збереження ОЦЗ

Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону особливо цінних для збереження лісів	Заходи щодо охорони особливо цінних для збереження лісів	Хто проводить
Проведення консультації з зацікавленими сторонами щодо визначення розташування	Оголошення режиму тиші та обмеження господарської	Спеціаліст надлісництва,

відтворювальних ділянок мисливських господарств на території надлісництва	діяльності в період з 01.04 по 15.06	зацікавлені сторони
З метою збереження біорізноманіття, продовжувати виявляти ліси високої природоохоронної цінності та залишки ключові біотопи і об'єкти при проведенні лісосічних робіт	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціаліст надлісництва, зацікавлені сторони
Проведення обстеження земельних лісових ділянок при проведенні безперервного лісовпорядкування, відводах і таксації лісосік рубок головного користування і оздоровлення лісів При виявленні, виділяються ОЦЗ	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціаліст надлісництва, лісничі, зацікавлені сторони
Проведення картування ОЦЗ для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності	На картах-схемах по лісництвах наносяться ОЦЗ	Спеціаліст надлісництва, лісничі
Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення ОЦЗ протягом року		Адміністрація надлісництва

Площі лісів високої природоохоронної цінності, що охороняються

На території Хустського надлісництва виділені і охороняються особливо цінні для збереження ліси (ОЦЗ), загальна площа яких складає 9480,5 га, на яких щорічно проводиться моніторинг стану. Площі ділянок ОЦЗ в розрізі особливих цінностей для збереження приведено нижче:

ОЦЗ 1 – Видове різноманіття. Концентрації біологічного різноманіття, включно з ендемічними, рідкісними видами і видами, що перебувають під загрозою, або зникають, які є істотними на світовому, регіональному або національному рівнях – 5454,7 га.

ОЦЗ 3 – Екосистеми та оселища. Рідкісні й такі, що перебувають під загрозою або зникають екосистеми, оселища або рефугіуми – 963,7 га.

ОЦЗ 4 – Критичні послуги екосистем. Основні послуги екосистем у критичних ситуаціях, включно із захистом водозборів і запобіганням ерозії вразливих ґрунтів і схилів – 3004,9 га.

ОЦЗ 5 - Потреби громади. Ділянки та ресурси, визначальні для задоволення основних потреб місцевих громад або тубільних народів (наприклад, у засобах для існування, лікування, харчування, забезпечення водою), визначені шляхом залучення цих громад або тубільних народів – 54,8 га.

ОЦЗ 6 – Культурні цінності. Ділянки, ресурси, оселища та ландшафти світового або національного культурного, археологічного або історичного значення та/або критичної культурної, екологічної, економічної чи релігійної/священної важливості для традиційних культур місцевих громад або тубільних народів, визначені шляхом залучення цих місцевих громад або тубільних народів – 2,4 га.

Надлісництво визначає та вживає ефективних заходів із запобігання негативним впливам господарської діяльності на цінності довкілля, пом'якшує та виправляє ті впливи, що стаються, пропорційно до їх масштабу, інтенсивності та ризику.

У надлісництві виділені репрезентативні ділянки, які виділялися пропорційно до розрізу категорій земель по підприємству. Заходи з їх охорони та відновлення, у т.ч. й у плантаціях, є пропорційними до охоронного статусу та цінності таких екосистем на ландшафтному рівні, а також масштабу, інтенсивності та ризику господарської діяльності.

Заходи з оцінювання, запобігання та пом'якшення негативних впливів господарської діяльності на:

Цінності довкілля:

Акт обстеження ділянки, в якому вказані заплановані заходи щодо мінімізації негативного впливу рубки на навколишнє природне середовище.

- Охоронні зобов'язання;
- Положення про об'єкти ПЗФ
- Закон про природно-заповідний фонд України

- Висновок з оцінки впливу на довкілля планової діяльності надлісництва;
- Планування рубок формування і оздоровлення лісів проводить із залучення фахівців лісозахисту і лісprojektу.

Обстеження проводиться до початку та після проведення будь яких заходів(видів рубок), і складається акт виявлення, аналізу, обліку прямих, побічних та інших наслідків на навколишнє середовище запланованої господарської і іншої діяльності.

Ця оцінка сприяє прийняттю екологічного і соціального управлінського рішення щодо реалізації запланованої діяльності з урахуванням екологічних наслідків і громадської думки, а також дає можливість розробити заходи по зменшенню впливу на довкілля.

На території надлісництва, при господарюванні, можливі наступні негативні впливи:

- ерозія і ущільнення ґрунту, зниження його родючості (у випадку руху техніки в межах виділеної технологічної частини лісосіки вплив кваліфікується як не значний у інших випадках вплив кваліфікується як значний);
- порушення гідрологічних і ґрунтових умов, накопичення води у водотоках та водозборах, зміни в дренажному режимі річок і рівчаках ;
- фрагментація місць знаходження видів флори і фауни занесених до Червоної книги України, та інших охоронних списків, зміна видового складу рослин і тварин (у випадку знищення, пошкодження оселищ та місць гніздування, відтворення і розмноження наявних на ділянці та на прилеглій території вплив кваліфікується як суттєвий);
- забруднення ґрунту і води ПММ, виробничими відходами і побутовим сміттям(у випадку виявлення фактів забруднення ґрунту і води ПММ;
- вплив на довкілля на ландшафтному рівні з врахуванням сусідніх ландшафтів (у випадку змін гідрологічного режиму території, температурного режиму та інших суттєвих кліматичних чинників кваліфікувати вплив як суттєвий).

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ПРОЦЕДУРИ ОВНС

- інформування прийнятих рішень: прийняті рішення базується на надійній достовірній інформації;

- відповідальність: чітко визначаються відповідальні особи (згідно наказу або розпорядженню по надлісництву);
- відкрита консультація: проводиться з усіма зацікавленими сторонами у відкритій формі);
- в процесі приймають участь спеціалісти
- з певних питань, які дають конкретні висновки щодо оцінки впливу запланованих заходів на довкілля;
- альтернатива: розглядається всі можливі альтернативи;
- пом'якшувальні заходи: розглядаються додаткові заходи, які понизять, або повністю усунуть негативний вплив і пом'якшують вплив запланованих дій;
- реалізація всіх етапів: ОВНС повинна розглядати всі етапи, від проектування до виконання та розгляду наслідків;
- проведення коригуючих дій: при виявленні невідповідності в процесі роботи, застосовуються коригуючі дії щодо їх виправлення.

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАПЛАНОВАНОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В залежності від виду планованої діяльності до проведення оцінки впливу на навколишнє природне середовище долучаються: помічник начальника надлісництва, лісничі лісництв, помічники лісничих, працівники відділу лісового господарства, відтворення лісів, сектору таксації, відділу охорони та захисту лісу, інженер по лісозаготівлі, закріплені за надлісництвом відповідно до напрямку.

6. План господарських заходів

Головне користування лісом

Розподіл вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок на включені та виключені з розрахунку рубок головного користування за даними лісовпорядкування.

На ревізійний період лісовпорядкуванням проектується суцільний та вибіркового способу рубки у відповідності з «Правилами рубок головного користування в гірських лісах Карпат», К., 2010.

Розрахунок обсягу рубок головного користування на ревізійний період, виконаний на комп'ютері за спеціальною програмою.

Розрахункова лісосіка - щорічна, науково обґрунтована норма заготівлі деревини в порядку рубок головного користування, яка обраховується та затверджується для кожного власника, постійного користувача лісами по категоріях лісів в розрізі порід, виходячи з принципів безперервності використання лісових ресурсів.

Розрахункова лісосіка рубок головного користування по Хустському надлісництву обрахована Українським державним проектним лісовпорядним виробничим об'єднанням (ВО«УКРДЕРЖЛІСПРОЕКТ») згідно Методики визначення розрахункової лісосіки, погодженої з Міністерством екології та природних ресурсів України від 11 лютого 2022 року та затвердженої Наказом Держкомлісгоспу України від 11 лютого 2022 року № 107,109.

Щорічні обсяги рубок головного користування проектується згідно наказу про затвердження розрахункової лісосіки для постійного лісокористувача Закарпатської області на 2013-2022 роки №603 від 22.11.2012 р.

Розрахункова рубок головного користування лісосіка запроектована лісовпорядкуванням

Хустське надлісництво	Всього, куб.м	в тому числі по господарствах											
		хвойно-му	в тому числі за госпсекціями		твердо-листяному	в тому числі за госпсекціями				м"яко-листяному	в тому числі за госпсекціями		
			сосновою	ялиновою		Дубовою	Букова	ясеневовою	грабовою		березовою	осиковою	чорновільховою
Хустське ЛДГ	22590	3370		3370	19220	1580	17640						
Довжанське ЛМГ	48500	5100		5100	43400	3790	39410		200				
Разом	71090	8470	0	8470	62620	5370	57050	0	200	0	0	0	0

Приймаючи розрахункову лісосіку лісовпорядкування керувалося принципами забезпечення невиснажливого і рівномірного користування лісовими ресурсами, збереженням умов відтворення високопродуктивних стійких насаджень, їх екологічних та інших корисних властивостей.

Розміщення рубок головного користування

Розміщення рубок головного користування проведено з урахуванням наявного експлуатаційного фонду по лісництвах, стану насаджень. Планується

поетапне освоєння лісосічного фонду з врахуванням проекту будівництва лісогосподарських доріг. При територіальному розміщенні лісосік дотримано встановлені Правилами рубок ширина, довжина, площа, спосіб і термін примикання лісосік, напрямок рубки і кількість зрубів у кварталі.

По кожному лісництву на ревізійний період складені відомості рубок головного користування в які внесені з групуванням за п'ятиріччями виділи (частина виділів) стиглих і перестійних деревостанів, можливих для експлуатації.

Протягом ревізійного періоду крім зазначених у відомості лісових ділянок в рубку, можуть надходити і інші можливі для експлуатації ділянки лісу, які на рік рубки досягли віку стиглості. Відведення таких насаджень в рубку можливе в разі, якщо вони вимагають проведення термінової рубки в зв'язку з їх пошкодженням, усиханням, з втратою захисних функцій, в розладнаних насадженнях, в насадженнях, які в установленому порядку підлягають розчищенню в зв'язку будівництвом; у випадку коли неможливо розмістити по певних господарських секціях наявний лісосічний фонд згідно встановленої розрахункової лісосіки через необхідність дотримання встановлених термінів примикання лісосік; в зв'язку з будівництвом лісових доріг (їхньою відсутністю), а також в інших випадках, що не входять в протиріччя з положеннями чинних нормативних документів, які регламентують проведення рубок головного користування.

Заготівля деревини та її вивезення на 2026 рік планується в частковому обсязі орієнтовно 44,0 тис.м.куб. у відповідності до розрахункової лісосіки.

Рубки формування та оздоровлення лісів

Рубки догляду за лісом

Під час проведення польових лісовпорядних робіт були виявлені насадження, які потребують проведення рубок догляду за лісівничими вимогами на час проведення таксації.

Друга лісовпорядна нарада прийняла обсяги рубок догляду.

Для підтвердження правильності запроектованих обсягів рубок догляду введено розподіл за повнотою площі насаджень у віці рубок догляду і призначених в рубку.

Запроектований щорічний обсяг рубок формування і оздоровлення лісів, інших заходів пов'язаних і не пов'язаних з веденням лісового господарства наведений у таблиці:

Вид рубок	Разом по надлісництву			
	Площа, га	Стовбурний запас, тис.м ³	Запас ліквідної деревини, тис.м ³	Запас ділової деревини, тис.м ³
Освітлення	50,7	0,27		
Прочищення	51,1	0,35		
Проріджування	42,0	0,6	0,5	
Прохідне рубання	231,6	10,18	9,1	1,6
Санітарна рубка вибіркова	1650,0	37,4	32,6	9,0
Санітарна рубка суцільна	10,0	4,2	3,6	1,05
Рубки, пов'язані з реконструкцією насаджень				
Інші рубки та роботи пов'язані з веденням лісового господарства	5,0	0,3	0,26	0,05
РАЗОМ	2040,4	53,3	46,06	11,7

Виконання запроектованих щорічних обсягів рубок догляду в сучасних умовах господарювання, залежить в основному від економічних чинників, фінансового забезпечення на проведення рубок догляду та попиту на деревину.

Запроектована інтенсивність рубок догляду, вихід ліквідної і ділової деревини у порівнянні з фактичним в середньому за ревізійний період суттєво не відрізняється Лісовпорядкуванням рекомендується комбінований метод проведення рубок догляду, який поєднує принципи низового і верхового догляду.

Способи організації і виконання рубок догляду рекомендуються такі: по ділянках та поквартальний спосіб у кварталах із загальною концентрацією ділянок, що потребують рубок догляду та санітарних рубок.

Проведення рубок догляду в рекреаційних лісах і лісах спеціального призначення повинні бути направлені як на досягнення максимальної продуктивності насаджень так і найбільшого в задоволенні рекреаційних потреб

громадян, забезпечення фауни і флори та збереження протипожежної безпеки. Також метою рубок догляду є поліпшення складу декоративних якостей насаджень, поліпшення просторового необхідних типів ландшафтів.

Санітарні рубання проводиться на основі матеріалів обстежень відповідно до Санітарних правил в лісах України №756 від 26.10.2016р.

Побічні лісові користування проводяться на погоджені ліміти на спеціальне використання лісових ресурсів при здійсненні побічних лісових користувань, заготівлі другорядних лісових матеріалів згідно Розпорядження голови Закарпатської військової державної адміністрації.

Роботи проводяться з дотриманням «Методичних вказівок з відведення і таксації лісосік, видачі лісорубних квитків та огляду місць заготівлі деревини в лісах Державного агентства лісових ресурсів України» та «Інструкції з проектування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів».

Попередні дані обсягів запроєктованих рубок формування і оздоровлення лісів на 2026 рік

План рубок формування і оздоровлення лісів та інших заходів, пов'язаних і не пов'язаних з веденням лісового господарства Хустське надлісництво на 2026 рік.

Показники	Всього куб.м
1	2
Рубки формування і оздоровлення лісів та інші заходи пов'язані та не пов'язані з веденням лісового господарства, усього, площа га (1+2+3)	2040,4
загальна маса	53303
ліквід	46054
ділова	11674
дрова	34380
1. Рубки догляду за лісом усього, площа - га (а+б+в+г)	375,4
загальна маса	11443
ліквід	9586
ділова	1574
дрова	8012
з них а) освітлення, площа - га	50,7
загальна маса	266
ліквід	0
ділова	
дрова	

б) прочищення, площа - га	51,1
загальна маса	347
ліквід	0
ділова	
дрова	
в) проріджування, площа - га	42
загальна маса	650
ліквід	500
ділова	
дрова	500
г) прохідні рубки, площа - га	231,6
загальна маса	10180
ліквід	9086
ділова	1574
дрова	7512
2. Інші види рубок формування і оздоровлення лісів та інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства всього, площа - га (а+б+в+г+д+ж)	1665
загальна маса	41860
ліквід	36468
ділова	10100
дрова	26368
а) Санітарні рубки всього, площа - га	1660
загальна маса	41560
ліквід	36203
ділова	10050
дрова	26153
з них: - вибіркові санітарні рубки, площа - га	1650
загальна маса	37360
ліквід	32573
ділова	9000
дрова	23573
- суцільні санітарні рубки, площа - га	10
загальна маса	4200
ліквід	3630
ділова	1050
дрова	2580
б) Лісовідновні рубки, площа - га	
загальна маса	
ліквід	0
ділова	
дрова	
в) Рубки переформування, площа - га	
загальна маса	
ліквід	0
ділова	
дрова	
г) Рубки, пов'язані з реконструкцією деревостанів , площа - га	

	загальна маса	
	ліквід	0
	ділова	
	дрова	
д) Ландшафтні рубки, площа - га		
	загальна маса	
	ліквід	0
	ділова	
	дрова	
ж) Інші заходи з формування та оздоровлення лісів, площа - га		
	загальна маса	
	ліквід	0
	ділова	
	дрова	
з) Інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства, площа - га		
	загальна маса	5
	ліквід	300
	ділова	265
	дрова	50
	дрова	215
3. Інші заходи, не пов'язані з веденням лісового господарства, площа - га		
	загальна маса	
	ліквід	
	ділова	
	дрова	

Виконання запроектованих лісовпорядкуванням заходів в значній мірі буде сприяти підвищенню продуктивності лісів, покращенню санітарного стану деревостанів, посиленню захисних кліматорегулюючих функцій лісу, задоволення місцевих потреб в лісових матеріалах і паливі.

Охорона лісів від пожеж

План протипожежних заходів у Надлісництві запроектований у матеріалах базового лісовпорядкування 2011 року.

Система раннього виявлення пожеж – кожного пожежо-небезпечного періоду проводиться рейдова робота, чергування у лісництвах.

Мобілізаційно–оперативний план Хустського надлісництва розробляється на початку року, погоджується начальником Хустського РУГУ ДСНС та затверджується головою Хустської райдержадміністрації начальником районної військової адміністрації.

Хустське над лісництво має пожежний модуль на базі легкового автомобіля, наявні різні ручні інструменти згідно додатку №3 «Порядку організації охорони і захисту лісів» затвердженого ПКМ України № 612, від 20.05.2022 року.

Навчання лісової охорони проводиться один раз на рік. За курсом «Лісовий пожежний» у 2025 році проведено навчання із 40 працівниками лісової охорони та за курсом «Керівник гасіння лісової пожежі» у 2025 році навчання пройшли 6 працівників, отримавши відповідні посвідчення.

Карта природної пожежної небезпеки наведена у матеріалах базового лісовпорядкування 2011 року. Територія Хустського надлісництва характеризується 3,55 класом пожежної небезпеки, що зумовлено низькою питомою вагою вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок хвойними породами(3,4%).

Інформацію про класи пожежної небезпеки за умовами погоди доводить начальник відділу охорони і захисту лісу філії «Карпатський лісовий офіс» ДП «Ліси України».

Санітарні рубки і ліквідація захаращеності

Для покращання санітарного стану лісового фонду лісовпорядкуванням запроектовано проведення суцільних і вибіркового санітарних рубок.

На наступні роки ревізійного періоду обсяги санітарних рубок встановлюються виходячи з фактичного санітарного стану деревостанів.

Решту сухостійної і пошкодженої деревини планується вирубати під час рубок головного користування, рубок догляду та інших рубок.

Інші заходи з формування і оздоровлення лісів

Поодинокі дерева проектується до рубки під час головного користування та санітарних рубок, а також при виявленні небезпечних дерев.

Лісовідновлення

Термін відновлювального періоду для ділянок, призначених для природного поновлення, прийнятий в середньому 6 років.

Період лісовідновлення для ділянок, призначених для природного поновлення, прийнятий 5 років.

У 2026 році Хустським надлісництвом планується виконати наступні види лісокультурних робіт:

- Створення лісових культур на площі – 19 га;
- Сприяння природному поновленню – 26 га;
- Заготівля лісового насіння – 200 кг;
- Вирощування садивного матеріалу – 105 тис.шт.
- Догляди за лісовими культурами на площі – 110 га.

Обґрунтування розміру обсягів заготівлі деревини та НДЛП

Розрахункова лісосіка - щорічна, науково обґрунтована норма заготівлі деревини в порядку рубок головного користування, яка обраховується та затверджується для кожного власника, постійного користувача лісами по категоріях лісів в розрізі порід, виходячи з принципів безперервності використання лісових ресурсів.

Спеціальне використання не деревних лісових ресурсів при здійсненні побічних лісових користувань, заготівлі другорядних лісових матеріалів проводиться відповідно до Розпорядження Закарпатської обласної військової адміністрації.

Діяльність надлісництва на забруднених радіонуклідами територіях, з урахуванням рівня їх забрудненості.

Територія одиниці господарювання згідно лісовпорядкування не забруднена радіонуклідами.

Враховуючи загальний екологічний та санітарний стан лісів надлісництва, лісовпорядкуванням проектується ведення лісового господарства в лісовому фонді на екологічних принципах, які крім підвищення продуктивності і стійкості лісів в умовах антропогенезу, включають підвищення ефективності їх екологічного використання (збільшення буферної місткості екосистем, оптимізацію структури ландшафту) забезпечення збереження біологічного різноманіття. Проектом передбачається виконання лісгосподарських заходів за спеціалізованими екологічними технологіями та ефективне впровадження управління лісами на ландшафтній основі.

Опис і обґрунтування використання відповідної заготівельної техніки та устаткування.

Економічна діяльність надлісництва ґрунтується на заготівлі і реалізації деревини від рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів.

Рубка стиглого лісу, - це збір лісового врожаю, що в лісівничій науці трактується як перша фаза лісовідновлення. Виходячи із конкретних умов зростання на ділянці, де проводяться вирубки стиглого лісу, в залежності від прийнятого рішення щодо лісовідновлення, планується застосовувати відповідну систему рубання.

Лісозаготівельні роботи плануються проводити способами, які виключають або обмежують негативний вплив на довкілля та лісовідновлення. На кожну лісосіку видається лісорубний квиток, який дає право на заготівлю деревини. У лісорубних квитках зазначається спосіб рубки і очищення лісосіки, наявність підросту, насінників, ключових біотопів та об'єктів, які повинні бути збережені під час розробки лісосіки.

Лісосіки всіх видів рубок передаються підряднику в розробку по акту. На кожну лісосіку до початку її розробки складається технологічна карта, яка з врахуванням конкретних умов відображає лісівничі та організаційні вимоги до виконання робіт. Технологічна карта вміщує, зокрема, перелік підготовчих робіт, визначає схему розробки лісосіки з нанесення на ній виробничих об'єктів, устаткування, шляхів, волоків, способи виконання лісозаготівельних операцій (валка, обрубка сучків, розрізування стовбурів на сортименти, їх сортування і трелювання, штабелювання, навантаження і вивезення деревини, очищення місць рубок), черговість розробки пасік, передбачає заходи щодо охорони праці та природоохоронні заходи (запобігання ерозії ґрунтів, збереження ключових біотопів і об'єктів тощо).

Під час проведення підготовчих робіт на лісосіці та на відстані 50 метрів за межею лісосіки по її периметру, вздовж лісовозних доріг та діючих трелювальних шляхів, в радіусі 50 метрів від місць розміщення обігрівального приміщення, верхніх

складів, місць розміщення техніки та паливно-мастильних матеріалів звальюють усі намічені небезпечні дерева.

Облаштовуються місця для обігріву та відпочинку, встановлюються знаки безпеки на стежках та дорогах, які проходять через лісосіку.

Підготовчі роботи проводить бригада, що виконує основні лісосічні операції.

Всі лісосічні роботи виконуються у відповідності з вимогами карти технологічного процесу розробки лісосік.

Чинники, які впливають на вибір лісозаготівельної техніки і обладнання наступні:

- технологія лісозаготівель, яка включає і спосіб заготівлі деревини (хлистовий чи сортиментний),
- площа лісосіки,
- об'єм стовбура і запас деревини на лісосіці,
- розташування, ґрунти і рельєф,
- відстань трелювання і вивезення деревини,
- спосіб очищення лісосік від порубкових решток.

Звальювання дерев, обрізування сучків, розрізання стовбурів на сортименти проводиться бензопилами Штиль та Хускварна.

Після розрізування стовбурів проводиться їх трелювання тракторами різних модифікацій, які наявні на підприємстві.

7. Моніторинг лісів

Опис програми моніторингу

Приріст та обсяги заготовленої деревини. Цілі господарської діяльності.

Забезпечує:

- система базового і безперервного лісовпорядкування;
- система ЕОД;
- дотримання Процедури системи моніторингу виконання плану та завдань для Хустського надлісництва
- методичні вказівки з відведення і таксації лісосік, видачі лісо місць заготівлі деревини в лісах Держкомлісгоспу;
- планування рубок формування і оздоровлення лісозахисту і ліспроекту;

Дотримання вимог:

- охоронних зобов'язань;
- положення про об'єкти ПЗФ;

Інші законодавчі і нормативні документи що регламентують окремі аспекти лісогосподарської діяльності: виробничо-фінансовий план, ЛГ-10, та інші.

Особливі цінності для збереження.

Програма моніторингу особливих цінностей для збереження (ОЦЗ)

Передмова

Ця програма розроблена на виконання критерію 9.4 FSC Національного стандарту системи ведення лісового господарства для України.

Головна мета моніторингу ОЦЗ – визначити чи виконуються стратегії збереження ОЦЗ та чи не шкодять господарські заходи ідентифікованим ОЦЗ. Результати моніторингу надають співробітникам надлісництва актуальну інформацію про ОЦЗ, які зустрічаються в межах лісового фонду підприємства, і є основою для внесення змін до стратегій збереження або коригування планів господарювання. Однією із загальних і поточних цілей моніторингу є поступове накопичення інформації про наявні ОЦЗ та території де вони ідентифіковані. На підставі цієї інформації можна оцінити, чи зберігаються ОЦЗ та чи є ефективною господарська діяльність, спрямована на їхнє збереження.

Послідовний стандартизований моніторинг особливо важливий, щоб зрозуміти, чи є зміни ОЦЗ, що спостерігаються, дійсними (наприклад, збільшення популяції) чи є результатом зміни в системі моніторингу (наприклад, зміна персоналу на когось, хто краще виявляє види).

Ефективна програма моніторингу повинна оцінювати, чи підтримуються ідентифіковані ОЦЗ, використовуючи якомога менше часу та грошей, без шкоди для якості моніторингу. Екстенсивний і такий, що вимагає значних витрат часу моніторинг є непотрібним, якщо немає вагомих підстав вважати, що масштаби та інтенсивність виробничої діяльності загрожують підтримці ОЦЗ.

Загальні положення щодо моніторингу особливих цінностей для збереження

Перший крок до моніторингу ОЦЗ передбачає їхню ідентифікацію, оцінку їхнього стану, визначення загроз, рівня захисту, який є необхідним для збереження відповідних природоохоронних цінностей, нанесення меж ОЦЗТ на карту, тобто встановлення початкових (вихідних) даних.

Вихідні дані забезпечують контрольний рівень, з яким можна порівняти подальші дані моніторингу, щоб оцінити, чи зберігаються ОЦЗ. Таким чином, при проведенні моніторингу слід використовувати методи, частоту та інтенсивність вибірки, подібні до тих, які використовувалися під час початкової ідентифікації ОЦЗ, щоб результати були порівняними.

В ході моніторингу проводиться кількісна або якісна оцінка встановлених ОЦЗ та їх порівняння з минулорічними та/або вихідними даними. Робиться висновок про характер змін, якщо вони спостерігалися. У випадку фіксації негативних змін плануються заходи з виправлення ситуації.

Моніторинг ОЦЗТ проводиться на підприємстві щорічно спеціалістами підприємства за участі всіх зацікавлених сторін. В ході моніторингу оцінюється ефективність заходів із збереження або поліпшення ОЦЗ та їх стан.

Під час проведення моніторингових досліджень до консультацій залучаються представники державних органів охорони навколишнього природного середовища, науково-дослідних установ, громадських і природоохоронних неурядових організацій, місцеві та запрошені експерти різних профілів (екологи, ботаніки, зоологи, соціологи, тощо), представники місцевих громад, інші зацікавлені сторони.

Дані моніторингу записуються та зберігаються в централізованій базі даних, оскільки це зручно для аналізу довгострокових тенденцій щодо ОЦЗ. Проте моніторинг конкретних ОЦЗ не завжди виявляє причину спостережуваних змін у ОЦЗ.

Види моніторингу ОЦЗ:

Оперативний моніторинг.

Основні завдання оперативного моніторингу – дотримання вимог чинної нормативно-законодавчої бази ведення лісового господарства та природоохоронного законодавства, а також виконання планів господарювання в межах ідентифікованих ОЦЗТ.

Включає виявлення та запобігання будь-якій незаконній діяльності в межах ідентифікованих ОЦЗТ, лісопатологічний моніторинг, моніторинг проведення господарських заходів, будівництва доріг, поводження з відходами, дотримання меж ОЦЗТ тощо. Оперативний моніторинг має проводитися досить часто, щоб виявити проблемні зони, за якими буде продовжено більш цілеспрямований моніторинг.

Методи оперативного моніторингу: патрулювання лісів силами лісової охорони; лісопатологічні обстеження; приймання виконаних робіт; тощо.

Моніторинг збереження ОЦЗ.

Моніторинг збереження ОЦЗ спрямований на оцінку того, чи досягаються цілі, визначені в плані господарювання, а також чи ефективними для збереження ОЦЗ є господарські заходи. На відміну від оперативного моніторингу увага зосереджена на моніторингу стану ОЦЗ. Дані, зібрані під час цього моніторингу, можуть бути доповнені даними оперативного моніторингу або супутніх спостережень.

Методи моніторингу збереження ОЦЗ: обстеження популяцій видів, що охороняються; обстеження оселищ; обстеження пралісів і старовікових лісів; обстеження генетичних резерватів; обстеження рослинності (дослідження індикаторних видів, вимірювання структури рослинності) – для ОЦЗ 1 і ОЦЗ 3; моніторинг ерозії ґрунтів; моніторинг рівнів седиментації води у природних водоймах; обстеження структури рослинності, ключової для запобігання ерозії (стан деревного та надґрунтового покриву) – для ОЦЗ 4; інтерв'ю із зацікавленими сторонами для визначення того, чи збережено цінність ОЦЗТ – для ОЦЗ 6.

Моніторинг загроз

Під час моніторингу відстежуються внутрішні та зовнішні загрози для ОЦЗ, виявлені під час процесу первинної оцінки загроз та оцінюється, чи виникли нові загрози. Моніторинг загроз включає цілеспрямований моніторинг індикаторів загрози (наприклад, моніторинг якості води) на ОЦЗТ, загрози, додатково зафіксовані під час оперативного моніторингу (наприклад, виявлення спалаху ентомологічних шкідників під час лісопатологічного моніторингу) та інтерв'ю із зацікавленими сторонами (місцеві громади, органи місцевого самоврядування, НУО тощо) та експертами.

Методи моніторингу загроз: аналіз результатів патрулювання лісів силами лісової охорони (зокрема, динаміка незаконних рубок) та результатів лісопатологічних обстежень (динаміка розвитку шкідників та хвороб лісу); аналіз оперативного моніторингу за станом лісів; моніторинг інвазійних видів; аналіз частоти злив та повеней; тощо.

Відповідальні за проведення моніторингу ОЦЗ

Загальну відповідальність за реалізацію програми моніторингу несе помічник начальника Хустського надлісництва, який забезпечує належний збір та аналіз даних, а також використання результатів для адаптивного ведення господарства.

Відповідальними за проведення оперативного моніторингу є лісова охорона надлісництва (патрулювання лісів), інженери з охорони і захисту лісу закріплені за надлісництвом (лісопатологічні обстеження), лісничі (приймання виконаних робіт).

Відповідальними за проведення моніторингу збереження ОЦЗ є інженери відділу лісового господарства, які проводять власні спостереження, а також координують діяльність зацікавлених сторін та експертів, залучених до моніторингу збереження ОЦЗ. Моніторинг збереження ОЦЗ також проводиться співробітниками лісництв.

Відповідальними за проведення моніторингу загроз є інженери відділу лісового господарства, відтворення лісів, сектору таксації, відділу охорони та захисту лісу, відділу рекреації та побічного користування, інженер по лісозаготівлі, закріплені за надлісництвом відповідно до напрямку.

Залучення зацікавлених сторін та експертів

Моніторинг ОЦЗ здійснюється як співробітниками надлісництва, так і зацікавленими сторонами та експертами.

До оперативного моніторингу залучаються представники правоохоронних органів (патрулювання лісів разом із лісовою охороною), спеціалісти лісозахисту (лісопатологічні обстеження), інспектори Держекоінспекції (перевірка дотримання природоохоронного законодавства).

До моніторингу збереження ОЦЗ залучаються спеціалісти ДО «Український ЛСЦ» та її відокремлених підрозділів (дотримання режиму збереження та стану генетичних резерватів), фахові екологи, ботаніки, зоологи (моніторинг стану ОЦЗ 1 і 3), інспектори Державної екоінспекції (дотримання режиму збереження та стану об'єктів ПЗФ та територій Смарагдової мережі).

Моніторинг ОЦЗ 4-6 завжди має враховувати результати консультацій з представниками місцевих громад.

Документування результатів моніторингу стану ОЦЗ

Результати моніторингу стану ОЦЗ, проведеного у 2025 році по Хустському надлісництву знаходяться у конторі надлісництва.

Карти з нанесеними природними ресурсами і зонуванням землекористування на одиниці господарювання.

В зв'язку з військовим станом картографічні матеріали можуть бути надані за запитом, в загальний доступ не викладається.

8. Соціальні аспекти

Хустське надлісництво підтримує принципи та права на працю, визначені в Декларації МОП про основні принципи і права на працю які базуються на восьми основних Конвенціях МОП про працю. Надлісництво сприяє гендерній рівності у працевлаштуванні, в можливостях навчання, укладанні угод, в процесах залучення до господарської діяльності, жінки та чоловіки працюють на однакових умовах, отримують однакову заробітну плату за однаково виконану роботу. Облікова кількість штатних працівників на 01.11.2025 року становить 205 чол., в тому числі жінок 12 осіб. На підприємстві розроблена програма конфіденційних та ефективних заходів для сповіщення про сексуальні домагання і дискримінацію за гендерними ознаками, сімейним станом, батьківством або сексуальною орієнтацією та їх усунення.

Надлісництво дотримується правил гігієни праці та безпеки праці для захисту працівників від професійних загроз безпеці та здоров'ю, здійснюється внутрішній контроль дотримання правил з охорони праці та техніки безпеки.

Програми та види діяльності.

Права працівників, гігієни та безпеки праці, гендерної рівності.

Права працівників, гігієни та безпеки праці, гендерної рівності на підприємстві повністю гарантуються та виконуються на підставі основних наступних документів:

- Конституції України,
- Статуту підприємства,
- Колективного договору,
- Галузевої угоди,
- Штатного розпису,
- Посадових інструкцій,
- Положення про службу ОП,
- Конвенції МОП про працю, ратифікованих Україною (№ 29; 87; 98; 100; 105; 111; 138; 182;)

Стосунки з громадами, місцевого економічного та соціального розвитку.

Зона діяльності надлісництва розташована на території наступних місцевих громад (Хустська міська ТГ, Горінчівська ТГ, Вишківська ТГ, Драгівська ТГ, Іршавська ТГ, Білківська ТГ, Довжанська ТГ, Керецьківська ТГ, Кам'янецька ТГ). Шляхом залучення цих громад, встановлено їхні права на землеволодіння, на доступ та використання лісових ресурсів та послуг екосистем, їхні звичаєві права та законні права і обов'язки, які застосовуються в межах одиниці господарювання.

До послуг з лісозаготівель, перевезення лісової продукції, проведення рубок догляду, санітарних рубань, рубок головного користування, догляду за лісовими культурами залучатимуться працівники на умовах трудових угод та договорів підряду.

Фінансовим планом надлісництва передбачено сплату всіх видів податків та рент відповідно до податкового законодавства.

ПОЛОЖЕННЯ

Залучення сторін, чий інтереси зачеплено, та зацікавлених сторін до процесів планування та моніторингу господарської діяльності Хустського надлісництва.

Дане положення розроблене на виконання вимог FSC національного стандарту ведення лісового господарства для України FSC-STD-UKR-01.1- 2024 V 1-1 та з метою удосконалення співпраці надлісництва із сторонами, чий інтереси зачеплені та зацікавленими сторонами.

Положення щодо співпраці Хустського надлісництва (далі – Положення) із зацікавленими сторонами розроблене з метою визначення процедури, щодо залучення органів місцевого самоврядування та інших зацікавлених сторін як належне інформування, так і взаємодія зі сторонами, чий інтереси зачеплено, та зацікавленими сторонами шляхом їх залучення до прийняття рішень щодо лісів та планування лісогосподарської діяльності та здійснення аналізу можливих соціальних наслідків проведення лісозаготівель.

У випадку виникнення будь-яких спірних питань, звернення приймаються за адресою:

Хустське надлісництво

90154, Закарпатська область, Хустський район, с. Довге, вулиця Січових Стрільців, 2. Графік роботи : з понеділка по п'ятницю з 08-00 до 17-00, обідня перерва з 12-00 до 13-00, звертатись за телефоном 0673105745, або на електронну пошту khustske.ldg@e-forest.gov.ua

Загальні положення

Зацікавленою стороною є будь-яка особа, група осіб або організація, яка виявляє інтерес або відомо, що вона має інтерес до діяльності одиниці господарювання, або залучені в систему відносин, пов'язаних з лісовим сектором економіки.

Ці групи можуть бути представлені працівниками лісового господарства, екологічними та природоохоронними організаціями, лісозаготівельниками, людьми, чий життєвий нерозривно пов'язаний з лісом, дослідницькими і науковими організаціями, соціальними організаціями та групами із захисту прав людини, місцевим населенням, яке регулярно відвідує ліс з метою рекреації або загального користування лісом, органами місцевого самоврядування, благодійними організаціями, працівниками державних структур, торговельними представниками та компаніями з торгівлі деревиною, зацікавленими фізичними особами тощо.

При цьому **залучення** – процес, відповідно до якого організація забезпечує комунікацію, консультації, та/або участь зацікавлених сторін та/або сторін, чий інтерес зачеплено, гарантуючи, що їхні інтереси, бажання, очікування, потреби, права та можливості беруться до уваги під час створення, виконання та оновлення плану ведення господарства.

Зокрема, особи та організації можуть або самостійно звернутися до підприємства стосовно їх визнання зацікавленими сторонами або тими, чий інтерес зачеплено, або проявити активну позицію у відповідь на звернення підприємства в рамках його інформаційної діяльності та консультаційних процедур. Наприклад, звертаючись самостійно до підприємства (усно або письмово) з проханням визнати себе стороною, чий інтерес зачеплено, потрібно надати необхідну контактну інформацію (прізвище, ім'я, по батькові, контактний телефон, адресу електронної скриньки, поштову адресу для листування) для можливостей зворотного зв'язку.

Права зацікавлених сторін, місцевих громад і тих, чий інтереси зачеплено.

1.1. Права місцевих громад:

Визнання та підтримання законних прав (інформування):

- щодо можливостей впливу на господарську діяльність надлісництва;
- щодо власних прав і обов'язків стосовно ресурсів, цінності цих ресурсів, а також лісогосподарської діяльності;
- щодо комерційної заготівлі недеревної лісової продукції третіми сторонами на території надлісництва;
- щодо обмежень у заготівлі недеревної лісової продукції внаслідок радіаційного забруднення території.

2.1.2. Можливості місцевих громад (інформування):

- щодо доречних можливостей стосовно працевлаштування, навчання та інших послуг (та надання таких можливостей).

2.1.3. Зменшення впливів природних небезпек (інформування):

- щодо природних небезпек, властивих конкретній території.

2.1.4. Встановлення прав місцевих громад (залучення):

- у рамках документування та/або картування: законних прав місцевих громад на землеволодіння, на доступ та використання лісових ресурсів; їхніх законних прав та обов'язків, застосованих у межах території надлісництва та доказів їх підтримки; територій, права на які оспорюються; засобів, за допомогою яких законні права та права, які оспорюються, розглядаються філією; цілей місцевих громад, пов'язаних із господарською діяльністю надлісництва.

2.1.5. Розвиток місцевих громад та диверсифікація економіки (залучення):

- до визначення надлісництвом можливостей місцевого соціально-економічного розвитку.

2.1.6. Уникнення негативного впливу на громади (залучення):

- до заходів із визначення, уникнення та пом'якшення істотних негативних впливів господарської діяльності надлісництва на громади.

2.1.7. Механізм вирішення спорів (залучення):

- до розроблення процесу вирішення спорів, пов'язаних із впливами господарської діяльності надлісництва;
- до контролю господарської діяльності надлісництва;
- задля виправлення ситуації у випадку порушення законного права місцевих громад щодо господарської діяльності надлісництва;

2.1.8. Захист місць особливого значення (залучення):

- до визначення місць особливого культурного, екологічного та іншого значення на які місцеві громади мають законні права, а також до заходів щодо охорони таких місць.

2.2. Права зацікавлених сторін.

2.2.1. Забезпечення доступності інформації (загалом для громадськості), (отримання доступу):

- до політики філії (у т.ч. зобов'язань філії щодо дотримання FSC принципів і критеріїв);
- до стислого викладу плану ведення лісового господарства, за винятком конфіденційної інформації;
- до стислого викладу результатів моніторингу діяльності надлісництва, за винятком конфіденційної інформації;

2.2.2. Зменшення впливів природних небезпек (інформування):

- щодо природних небезпек властивих конкретній території.

2.2.3. Процеси планування і моніторингу (залучення):

- за вимогою до процесів моніторингу та планування господарської діяльності, яка стосується інтересів зацікавлених сторін.

2.2.4. Розвиток місцевих громад та диверсифікації економіки (залучення):

- до визначення надлісництва переліку деревних та недеревних ресурсів і послуг екосистем, які можуть посилювати та диверсифікувати місцеву економіку.

2.2.5. Уникнення негативного впливу на громади (залучення):

- у рамках процесів визначення, уникнення та пом'якшення впливів господарської діяльності філії на громади, чиї інтереси зачеплено.

2.2.6. Механізм вирішення спорів (залучення):

- у рамках процесу вирішення спорів, що пов'язані із впливами господарської діяльності надлісництва.

2.2.7. Захист місць особливого значення (залучення):

- у рамках процесів визначення місць особливого культурного, екологічного та іншого значення.

2.2.8. Оцінювання, підтримання та моніторинг ОЦЗ.

- до оцінювання ОЦЗ на території надлісництва, розроблення заходів щодо підтримання та/або збагачення визначених ОЦЗ, а також моніторингу ОЦЗ.

Реалізація прав зацікавлених сторін та/або сторін, чий інтереси зачеплено, щодо лісів і лісогосподарської діяльності.

Практичні підходи до реалізації прав зацікавлених сторін та/або тих, чий інтереси зачеплено, щодо лісів і лісогосподарської діяльності слід розглядати як у контексті добровільних зобов'язань надлісництва у рамках лісової сертифікації, так і з урахуванням визначених чинним законодавством можливостей. Для зацікавлених сторін і тих, чий інтереси зачеплено, доступ до вищевказаної інформації не може бути обмежено, зважаючи на вимоги законодавства. Адже така інформація не має статусу інформації з обмеженим доступом, тобто не є службовою, таємною чи конфіденційною. Реалізації права на отримання інформації зазначених вище категорій має здійснюватися завдяки її систематичному та оперативному оприлюдненню надлісництвом лісового господарства:

- в офіційних друкованих виданнях;
- на офіційних веб-сайтах у мережі інтернет;
- на інформаційних стендах або будь-яким іншим способом, який дає змогу донести інформацію громадянам (інформаційні буклети, місцеві газети, виступи на різноманітних зібраннях тощо). Наприклад, стислі виклади плану ведення лісового господарства та результатів моніторингу можуть бути оформлені у вигляді друкованого видання із можливістю ознайомлення з ними у надлісництвах чи в інших місцях (сільських та селищних радах).

Також зацікавлені сторони й ті, чий інтереси зачеплено, можуть отримати інформацію від надлісництва лісового господарства за запитом. Вимоги законодавства визначають підхід до оформлення запитів на інформацію. Для цього

потрібно звернути увагу на розділ 4 Закону України «Про доступ до публічної інформації» (реалізація права на доступ до інформації за інформаційним запитом). Наприклад, запит на інформацію може бути як індивідуальним, так і колективним, може подаватися в усній, письмовій чи іншій формі (поштою, факсом, телефоном, електронною поштою) на вибір запитувача. Письмовий запит подається в довільній формі, але має містити:

- ім'я (найменування) запитувача, поштову адресу або адресу електронної пошти, а також номер засобу мобільного зв'язку, якщо такий є;
- загальний опис інформації або вид, назву, реквізити чи зміст документа, щодо якого зроблено запит, якщо запитувачу це відомо;
- підпис і дату.

Запит на отримання публічної інформації відповідно до законодавства має бути задоволений упродовж 5 робочих днів, проте термін відповіді на запит може коливатися від 48 годин до 20 робочих днів залежно від терміновості запиту та його складності.

Звернення громадян також розглядаються як інструмент реалізації права доступу до інформації, завдяки можливості викладення в письмовій або усній формі пропозицій (зауважень), заяв (клопотань) і скарг.

Відповідно до Закону України «Про звернення громадян» громадяни України мають право звернутися до органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств (надлісництв), установ, організацій незалежно від форм власності, засобів масової інформації, посадових осіб відповідно до їхніх функціональних обов'язків із зауваженнями, скаргами та пропозиціями, що стосуються їхньої статутної діяльності, заявою або клопотанням щодо реалізації своїх соціально-економічних, політичних та особистих прав і законних інтересів та скаргою про їх порушення. Отже, громадяни мають право:

- висловлювати поради, рекомендації щодо діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, посадових осіб, думки щодо врегулювання суспільних відносин та умов життя громадян, вдосконалення правової основи державного і громадського життя тощо (пропозиція (зауваження));

- звертатися із проханням про сприяння реалізації закріплених чинним законодавством їхніх прав та інтересів або повідомляти про порушення чинного законодавства чи недоліки в діяльності підприємств (надлісництв), установ, організацій незалежно від форм власності, посадових осіб, а також висловлювати думки щодо поліпшення їхньої діяльності (заява (клопотання));

- звертатися з вимогою про поновлення прав і захист законних інтересів громадян, порушених діями (бездіяльністю), рішеннями державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств (надлісництв), установ, організацій, об'єднань громадян, посадових осіб (скарга).

Звернення може бути подано як окремою особою (індивідуальне), так і групою осіб (колективне), може бути усним чи письмовим, оформленим із дотримання вимог законодавства (зокрема, Закону України «Про звернення громадян»).

Звернення розглядаються і вирішуються у термін не більше ніж один місяць від дня їх надходження, а ті, які не потребують додаткового вивчення, - невідкладно, але не пізніше ніж через п'ятнадцять днів від дня їх отримання.

Механізм реалізації прав зацікавлених сторін і тих чий інтереси зачеплено, щодо отримання інформації.

1.2. Джерела інформації:

- друковані видання;
- веб-сайт у мережі інтернет;
- інформаційні стенди;
- телебачення;
- радіо.

Право бути залученим до прийняття рішень стосовно лісів і лісового господарства може бути реалізовано з урахуванням законодавчо визначених підходів до проведення консультацій із громадськістю. На державному рівні такий інструмент спрямований на налагодження системного діалогу органів виконавчої влади із громадськістю, підвищення якості підготовки рішень із важливих питань державного та суспільного життя на підставі врахування громадської думки.

Відповідно до законодавства консультації з громадськістю проводять у формах:

- публічного громадського обговорення, електронних консультацій із громадськістю (безпосередні форми);
- вивчення громадської думки (опосередкована форма).

Публічне громадське обговорення передбачає організацію і проведення публічних заходів, наприклад, конференцій, форумів, громадських слухань, засідань за круглим столом, зборів, зустрічей (нарад) із громадськістю, а також інтернет-конференцій, відеоконференцій. Відповідним «Порядком проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики» (2010 р.) виписано процедури здійснення щодо такого консультування. Щодо форм консультування, а саме публічного громадського обговорення, то законодавством визначено порядок його проведення органом виконавчої влади: від визначення питання, яке буде винесено на обговорення, прийняття рішення про проведення обговорення та розроблення відповідного плану заходів, забезпечення репрезентативності зацікавлених суб'єктів, оприлюднення інформації про проведення обговорення на офіційному веб-сайті органу виконавчої влади та в інший прийнятний спосіб, до аналізу інформації про оцінку громадськістю ефективності запропонованого шляху вирішення питання, формування експертних пропозицій щодо альтернативного вирішення питання, забезпечення врахування результатів обговорення під час прийняття остаточного рішення, аналізу результатів обговорення та оприлюднення результатів обговорення на офіційному веб-сайті органу виконавчої влади та в інший прийнятний спосіб.

Вивчення громадської думки відповідно до законодавства здійснюється шляхом:

- проведення соціологічних досліджень і спостережень (опитування, анкетування, інформаційних матеріалів, тощо);
- створення телефонних «гарячих ліній», проведення моніторингу коментарів, відгуків, інтерв'ю, інших матеріалів у друкованих та електронних засобах масової інформації для визначення позиції різних соціальних груп населення та зацікавлених сторін;

- опрацювання та узагальнення висловлених у зверненнях громадян пропозицій та зауважень з питання, що потребує вивчення громадської думки.

Також законодавством визначено й інші засоби участі громадськості у прийнятті управлінських рішень, а саме, місцевий референдум, загальні збори, місцеві ініціативи, громадські слухання та формування органів самоорганізації населення, при використанні яких можуть порушуватися лише питання, що належать до відання місцевого самоврядування. Рішення, прийняті у процесі консультування з громадськістю за допомогою згаданих способів, мають рекомендаційний характер, на відміну від тих рішень, що передбачають прямий вплив громадськості на процес їх прийняття за допомогою, наприклад, референдуму.

Наведені вище засоби можуть бути основою для формування надлісництвами лісового господарства процедур залучення зацікавлених сторін і тих, чиї інтереси зачеплено, до прийняття рішень щодо лісів та ведення лісового господарства в рамках планування та моніторингу господарської діяльності, розвитку місцевих громад, уникнення негативного впливу на них, оцінювання та підтримання особливих цінностей для збереження та інших процесів.

Задля ефективності реалізації прав щодо отримання інформації та залучення до прийняття рішень, зацікавленим сторонам та/або тим, чиї інтереси зачеплено, потрібно:

- переконатись щодо їх ідентифікації надлісництвом лісового господарства у такому статусі (як зацікавлених або тих, чиї інтереси зачеплено), наприклад, заявивши про себе чи продемонструвавши активну позицію у відповідь на запити філії в рамках формування таких списків;

- повідомити надлісництво лісового господарства про найбільш прийнятні способи отримання інформації, про доступність різних інформаційних джерел, бажані форми та засоби залучення до прийняття рішень щодо лісів та лісового господарства в рамках ключових сфер реалізації їхніх прав;

- поряд із отриманням інформації коректно використовувати активні форми, а саме, отримання інформації за запитом чи подання звернення до надлісництва чи філії лісового господарства;

- поцікавитись щодо запланованих упродовж року надлісництвом лісового господарства заходів (консультаційних процедур різних форм), які будуть організовані задля забезпечення їхнього залучення до прийняття рішень щодо лісів та ведення господарства;

- у рамках організованих надлісництв лісового господарства консультаційних процедур активно висловлювати власну позицію задля забезпечення ефективної взаємодії з філією та уникнення конфліктних ситуацій, пов'язаних із реалізацією законних прав.

Забезпечення рівного представництва та залучення всіх задіяних сторін

Основним завданням та пріоритетом, при залученні зацікавлених сторін для Хустського надлісництва є дотримання принципів рівності та недискримінації громадян, незалежно від статі, майнового чи соціального статусу, віку, освіти, релігійних чи іншого виду поглядів тощо. Надлісництво залучає до всіх видів процедур чоловіків, жінок, молодь, людей похилого віку, соціальних меншин, тощо.

Забезпечення реєстрації всіх зустрічей, обговорюваних питань та досягнених угод

Під час залучення сторін чиї інтереси зачеплено обов'язково здійснюється реєстрація підсумків таких зустрічей, а саме: для листування у паперовому чи електронному вигляді – реєстрація листів шляхом реєстрації у «Журналі звернення громадян та зацікавлених сторін».

Протоколи рішення діалогів, круглих столів, засідань, зборів, зберігаються 5 років у надлісництві.

Забезпечення змісту за результатами проведених зустрічей

Для залучення сторін щодо різного виду випадків Хустське надлісництво повідомляє сторону надсилаючи листи з необхідною інформацією. Зацікавлені сторони у встановлений термін зобов'язані надати відповідь по даних питаннях, у разі якщо відповідь не була надана, то надлісництво вважатиме, що зацікавлені сторони згодні із висновками Хустського надлісництва.

У випадку надходження відповіді на ті чи інші питання від зацікавленої сторони, то надлісництво по порушеному питанню організовує проведення круглих

столів, зустрічей, зборів, нарад, засідань – протоколи рішення щодо результатів, таких заходів приймаються більшістю голосів. У разі незгоди когось з учасників, відносно результату прийнятого рішення, особа має право викласти в окремому документі своє бачення вирішення питання, з обов'язковою аргументацією. Окрема думка долучається до протоколу чи рішення. Усі прийняті рішення, листування обов'язково вивчаються, переглядаються та аналізуються надлісництвом.

Забезпечення розповсюдження результатів усіх культурно доречних заходів із залученням між усіма причетними

Хустське надлісництво для розповсюдження результатів усіх культурно доречних заходів по кожному конкретному питанню застосовує метод листування.

Розповсюдження результатів перемовин для широкого кола зацікавлених сторін

Для розповсюдження результатів консультацій для широкого кола зацікавлених сторін Хустське надлісництво здійснює розміщення інформації на офіційному сайті ДП «Ліси України», а також подає відповідну інформацію для розміщення у газети районного та обласного значення, повідомлення на дошці оголошень в надлісництві чи лісництвах безпосереднього підпорядкування, чи будь – який інший доречний спосіб.

**Начальник
Хустського надлісництва**

Євген ШКАРУПА